Lokalekonomisk analys i Trönö

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN

Region Gävleborg

SÖDER HAMN!
SÖDERHAMNS KOMMUN

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Den lokala ekonomin

Grunden för en välmående bygd

En lokalekonomisk analys (LEA) är en metod för att se handelsbalansen i ett område och kan liknas vid en ekonomisk marknadsundersökning. Hur stor del av de lokala ekonomiska tillgångarna spenderas i bygden och hur stor del spenderas utanför den?

Resultatet av den lokalekonomiska analysen kan och bör ligga till grund för upprättande av lokala och kommunala handlingsplaner.

Vi är många som vill att Trönö ska fortsätta leva och utvecklas. En LEA ger en faktabaserad analys, en objektiv bild av läget, som lägger grunden för vilken inriktning man ska ta och vilka insatser man kan göra för att gynna den framtida utvecklingen av bygden.

Som underlag för analysen har vi utgått från det geografiska området Trönö distrikt, det vill säga det område som tidigare benämndes socken.

Målgruppen för denna LEA är vi som bor här i Trönö, du som besöker oss och du som beslutar om oss. Privatpersoner, företagare, föreningar, politiker och tjänstemän.

Bygdens historia

Trönö socken består av ett flertal små byar i en 2 mil lång jord- och skogsbruksbygd längs Trönöåns dalgång.

Hela Trönödalen var för 5000 år sedan en vattenfylld havsvik, där landhöjningen 2000 år senare torrlagt en stor del av den nuvarande åkermarken längs ån. De människor som då levde i dalgången livnärde sig på jakt och fiske och bodde i de steniga backarna uppemot skogskanten.
Omkring år 1000 härskade mäktiga män i trakten. Detta påvisas av de runstensfynd som gjorts i området och den gamla kyrkan i Trönö som till sina äldsta delar är från 1100-talet.

Den bördiga åkerjorden intill ån brukades av de bönder som byggde sina fyrbyggda gårdar i de högre, stenigare lägena upp mot skogskanten, och fäbodbruk förekom genom sommarvisten på gårdarnas skogsmarker.
Trönös befolkning fyrdubblades på 150 år, från 450 personer år 1750 till drygt 1700 personer år 1900. Även tidigare fäbodmarker kunde då komma till användning för åretruntboende småbrukare.

Tillsammans med lantbruket har skogsbruket länge utgjort försörjningen för de boende i Trönö. Även alla former av de hantverksyrken som behövdes i ett självförsörjande samhälle fanns. Skogsråvaran förädlades i bygden genom flera sågar längs Trönöån och många fick därigenom sin utkomst med transporter av sågade trävaror.

Från befolkningstoppen i början av 1900-talet är nu invånarantalet mer än halverat och endast ett fåtal personer har sin huvudinkomst från jord- och skogsbruk. Här finns inte längre någon mjölkbonde och bara ett fåtal har köttdjur. Ett par jordbrukare har verksamhet med får och get.

Natur och kultur

Naturen i Trönö är skiftande och artrik. Här finns två naturreservat, flera skyddade biotoper och rödlistade arter. Vi har fina fiskevatten, med bl a en egen öringstam, som lockar många besökare till bygden.

Kulturen har stor betydelse i Trönö. Flera av de kulturella verksamheterna, som drivs av olika föreningar, är uppskattade besöksmål. Här finns, bland annat, en av Sveriges bäst bevarade medeltida stenkyrkor, Söderblomsgården, Söderblomsspelet och Trönö bio.

Trönö ligger, räknat mellan centrum, 18 km nordväst om Söderhamn, 27 km öster om Bollnäs och 53 km söder om Hudiksvall. Det tar ca 20, 25 resp 40 min att köra bil hit. Närmaste resecentrum för pendling ligger i Söderhamn. Därifrån tar det, med tåg, ca 50 min till Gävle, 1 h 50 min till Arlanda, 2 h 10 min till Stockholm, och 1 h 25 min till Sundsvall.

Service

I Trönö finns skola, F-6, med ca 100 elever samt heltids- och deltidsförskola. Antalet elever är stabilt och inga planer på nedläggning finns.

Här finns en välsorterad dagligvarubutik, som också tjänar som servicepunkt. Den är bl a apoteks- och systembolagsombud och en ombyggnad för att inrymma en liten cafédel har påbörjats.

Här finns också ett brandvärn som har släckavtal med räddningstjänsten, en betydelsefull verksamhet när varje minut är viktig.

Idrottsplatsen är välskött och omtyckt av både ortsbor och besökare. Här finns anläggningar i toppskick för fotboll, skidor, tennis, boule och discgolf.

För dig som vill stanna kvar en tid finns camping, övernattningsrum och uthyrningsstugor. I närheten av campingen finns en trivsam badplats.

Bussar mellan Trönö och centrala Söderhamn går måndag-lördag.

Vilka är vi?

Vid årsskiftet 2016/2017 hade Trönö en befolkning på 831 personer, 438 män och 393 kvinnor (ca 53 resp 47 %). Medelåldern var 46,1 år och vi var fördelade på 377 hushåll.

Drygt 50 personer (ca 6 %) bor i lägenhet. Det finns drygt 200 fritidshus.

Föreningslivet och det ideella engagemanget är stort och starkt. Flera föreningar samarbetar med skolan, butiksfastigheten är föreningsägd och brandvärnet drivs ideellt. Här finns också en omfattande barn- och ungdomsverksamhet inom fotboll och längdskidor.

Befolkningsutveckling

De senaste 10 åren har befolkningen minskat med totalt 10 personer, alltså knappt märkbart. Mönstret är att det avlider något fler personer än som föds, och att något fler flyttar ut än som flyttar in.

2016 var de som flyttade ut ungdomar 17-24 år samt äldre, från 65 år. De som flyttade in var ganska jämnt fördelade i åldrarna 25-64 år.

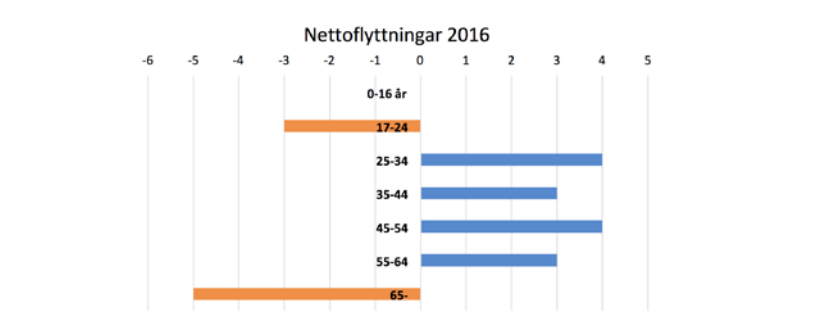

Så här försörjer vi oss

Företagande
I bygden finns ett 80-tal personer som driver företag på hel- eller deltid, samt ett 70-tal skogsägare som i varierande grad har inkomster från skogen. Det är delvis, men inte alltid, samma personer. Omkring en femtedel av företagarna driver mer än en verksamhet (skogen ej inräknad).

Den största näringsgrenen bland företagen är inom entreprenad (20). Därefter kommer, jämnt fördelat, företag inom jordbruk och inom bygg (15 vardera).
I fallande storlek kommer sedan service (10), handel/försäljning (7), uthyrning av fastigheter (6), tillverkning (5), vård och hälsa (5), konsultverksamhet (5) samt övriga enstaka inom olika branscher (10).

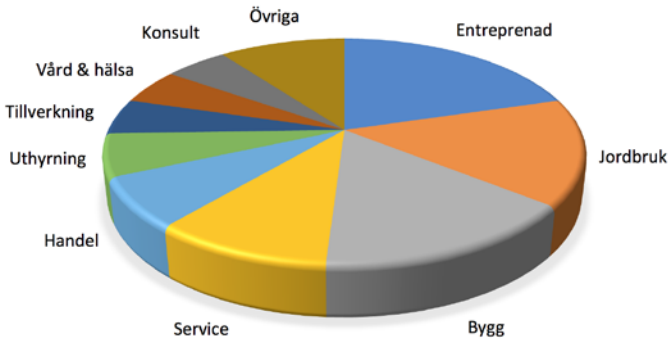

Förvärvsarbete
2015 förvärvsarbetade 413 personer bosatta i Trönö, alltså precis hälften. Av dem jobbade 285 inom privat sektor (69 %), 102 inom den kommunala (25 %), 14 inom den statliga och 12 inom Landstinget (3 % vardera).

Av de förvärvsarbetande arbetade ca 95 personer (23 %) i bygden och 318 personer (77 %) pendlade ut. 92 personer pendlade in till Trönö, varav nästan hälften (41 st) från övriga Söderhamns kommun.

De flesta av utpendlarna, drygt 220 personer (70 %), pendlade till Söderhamns kommun.
Ca 37 personer (11,5 %) pendlade till Bollnäs, ca 20 personer (6 %) till Hudiksvalls kommun och resterande personer, ca 40 st (12,5 %), fördelade sig på landets övriga kommuner.

De största arbetsplatserna i Trönö är

- Trönö skola och förskola
- Sunnanåker hvb för vuxna
- JÖ Skog & Snö AB
- ICA Nära

Inkomster och utgifter

Medelinkomsten av tjänst 2015 var 247 tkr per person och 375 tkr per hushåll. Medianinkomsten, som används för att mäta köpkraften, var 232 resp 321 tkr. Det är lägre än riket, men högre än Söderhamns kommun som helhet.

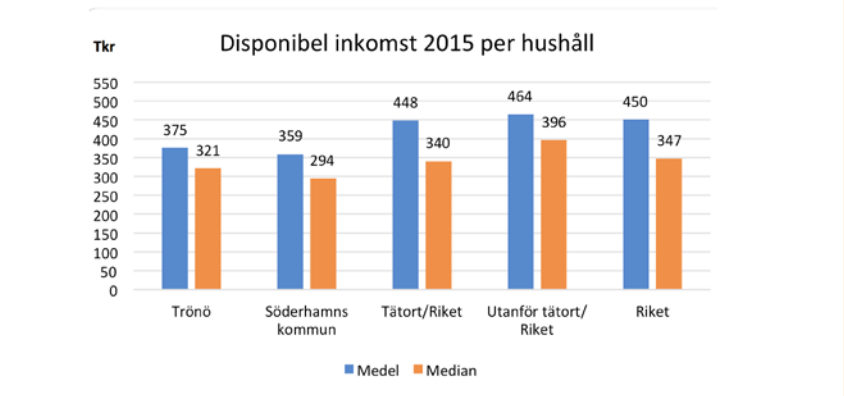

Den totala köpkraften i bygden, beräknat på medianinkomsten per hushåll, är 121 miljoner kr. Statistiskt sett fördelar vi våra utgifter (utanför storstäderna) på ett sätt som ger summorna i diagrammet nedan.

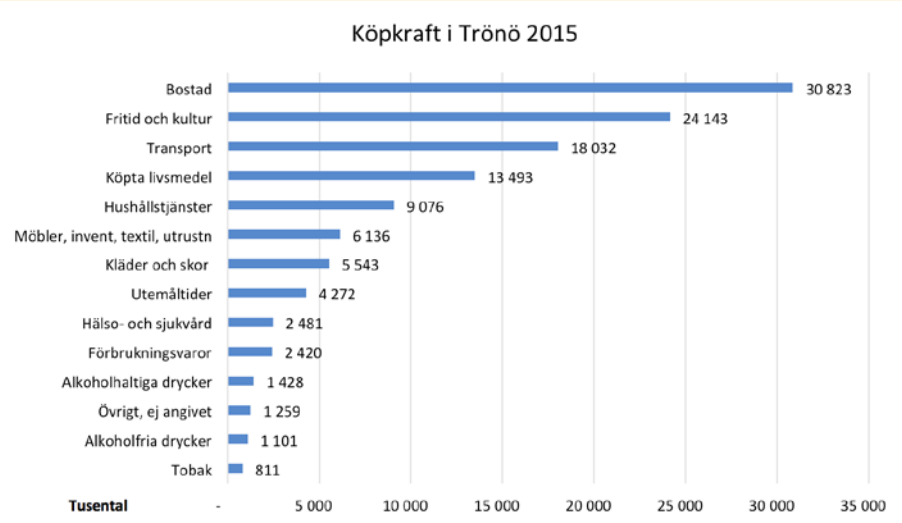

Till sist...

Vi har haft praktisk hjälp av Coompanion Gävleborg med processen kring denna LEA. All statistik kommer från SCB, Statistiska centralbyrån.

2013 gjordes en lokal utvecklingsplan (LUP) för Trönö, med processhjälp av Hela Sverige Ska Leva, Länsbygderådet X-ing Gävleborg. En uppdatering av LUPen kommer nu att göras med LEAn som underlag, också det med hjälp av Länsbygderådet X-ing.

Trönöbygden Ekonomisk Förening 2001

Välkommen till Trönö

www.tronobygden.se

COOMPANION KOOPERATIV UTVECKLING

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN

Region Gävleborg

SÖDER HAMN! SÖDERHAMNS KOMMUN

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden